

A Pier Paolo Vergerio Olasz–Magyar Kulturális Egyesület

(Duino Aurisina, Friuli Venezia Giulia tartomány, Olaszország)

A Trieszt közelében fekvő Duino Aurisina-ban 2003. szeptember 5-én alapított egyesület az isztriai születésű idősebb Pier Paolo Vergerio nevét vette fel. Pier Paolo Vergerio (1370–1444), humanista, pedagógus, jogtudós a konstanzi zsinat után Luxemburgi Zsigmond szolgálatába lépett, és véglegesen Budára költözött. Magyarországon folytatott irodalmi munkásságával jelentős mértékben hatott a magyar humanizmusra.

Az egyesületet két történész, Gizella Nemeth Papo és Adriano Papo alapította, akik számos tanulmányt és több könyvet publikáltak a magyar–olasz történelmi és kulturális kapcsolatokról. (2001-ben a *Storia e cultura dell'Ungheria* – Magyarország története és kultúrája – című kötetük elnyerte a „Premio Internazionale di Saggistica Salvatore Valitutti” első díját.)

Az egyesület célja, hogy konferenciák, szakmai és baráti találkozók, koncertek, kiállítások szervezésével, periodikák, könyvek kiadásával és együttműködve más, hasonló célú társaságokkal erősítse a két nemzet kapcsolatait és közös hagyományait. Hatvanöt tagja között több jeles tudós és közéleti személyiség van, pl.: Hubay Miklós, Szénási Ferenc, Amedeo Di Francesco, Arnaldo Dante Marianacci, Federigo Argentieri, Andrea Csillaghy, Pál József, Szörényi László, Csorba László, stb. Rendezvényei közül kiemelkedik az a 2004 januárjában a velencei és a magyar reneszánszról tartott konferencia, amelynek a budapesti Olasz Kultúrintézet adott otthont. Ugyanebben az évben Magyarország Európai Unióba történő belépése alkalmából az Udinei Egyetemmel közösen megrendezte Udinében az *Aquileiától a Baltikumig az új Európa országain*

keresztül című tanácskozást, amelyen többek között részt vett Hubay Miklós, Bessenyei József, Amedeo Di Francesco, Giuseppe Trebbi, Fulvio Senardi, Edda Serra, Ioan-Aurel Pop. A következő évek sikeres programjai közül érdemes megemlíteni Bibó István *A magyar függetlenség történelmi problematikája* (Marsilio Editore, Venezia; fordította és szerkesztette F. Argentieri és S. Bottoni) című könyvének bemutatóját, valamint azt *A latin nyelvű humanizmus Magyarországon* című tudományos ülésszakot, amelynek társszervezői a trevisói Cassamarca Alapítvány, az MTA Irodalomtudományi Intézete és a budapesti Olasz Kultúrintézet volt, s amelyen többek mellett Szörényi László, Havas László, Köpeczi Béla, Ritoókné Szalay Ágnes és Pajorin Klára tartott előadást). *A Mazzini és a mazzinianizmus közép-európai történelmi háttérrel és a József Attila száz éve* című tanácskozásokra a Trieszti Állami Könyvtárban, valamint a szombathelyi Muzsika Házában került sor. E tanácskozások társszervezői az Istituto per la storia del Risorgimento italiano, illetve a szombathelyi Berzsenyi Dániel Főiskola voltak.

Az *Egy vereség diadala* címmel a Trieszti Állami Könyvtárban 2006-ban megrendezett 1956-os konferencia előadói között ott volt Federigo Argentieri, Francesco Leoncini, J. Nagy László, Alessandro Rosselli, Francesco Guida, Kabdebó Tamás és Stefano Bottoni. Szócs Gézát az egyesület San Marcóban az Antico Caffèban fogadta. A magyar forradalom európai visszhangjáról és a kontinens szellemi életére gyakorolt hatásáról Duinóban és Triesztben is volt egy-egy kerekasztal-beszélgetés. Bugninsben (Pordenone) és Torinóban 2006-ban, Triesztben, Aurisina-ban, Goriziában pedig 2007-

ben fotókiállításokkal emlékeztek a magyar 56-ra. 2006 októberében sikeres volt az a trieszti kiállítás is, amelyen budapesti képző- és iparművészek mutatták be ötvösműveiket (körülbelül kilencven darabot).

Az idén *A törökök, a Habsburgok és az Adria* címmel rendezett konferenciát az egyesület Triesztben, az Állami Könyvtárban (többek között Franco Cardini, Maria Pia Pedani, Bianca Valota, Italo Costante Fortino, Puskás István, Teke Zsuzsa, Kristjan Knez, Szvoboda Dománszky Gabriella részvételével), de megemlékezett az olasz egység hősről, Giuseppe Garibaldiról, valamint a kétszáz éve született Batthyány Lajosról, Magyarország első alkotmányos miniszterelnökéről is. Triesztben, a Caffè Tommaseóban Tomaso Kemény *Erdély aranypora* című poémáját hallgathatta meg a közönség.

A Vergerio Egyesület évkönyve a *Quaderni Vergeriani. A Civiltà della Mitteleuropa* (Közép-Európa kultúrája) című sorozat dokumentumokat és tanulmányokat, elsősorban az egyesület által szervezett konferenciák írott anyagait adja közre, hasonlóan az *Italia–Ungheria. Studi e documenti* (Itália–Magyarország. Tanulmányok és dokumentumok) című, az Edizioni della Laguna (Gorizia) kiadó sorozatához. Mindkettőt Gizella Nemeth és Adriano Papo szerkeszti.

Az Egyesület 2008-as tervei között két konferencia szerepel: egy trieszti (*Mátyás király és Itália: történelmi és kulturális kapcsolatok*) és egy szegedi (*Itália és Magyarország a korvini humanizmus háttérében*).

A rádióban és a televízióban is rendszeresen szereplő egyesület jelentős könyvgyűjteménnyel járult hozzá a Trieszti Állami Könyvtár olasz–magyar állományának létesítéséhez.